

Crna Gora
VLADA CRNE GORE
Broj: 04-4233/3
Podgorica, 3. avgust 2022. godine

SKUPŠTINA CRNE GORE
Gospođa mr Danijela Đurović, predsjednica

PODGORICA

Vlada Crne Gore je, na sjednici održanoj 28. jula 2022. godine, razmotrila **Predlog zakona o izmjeni i dopuni Opšteg zakona o obrazovanju i vaspitanju, koji je podnijela poslanica Božena Jelušić**, a Skupština dostavila Vladi radi davanja mišljenja

S tim u vezi, Vlada daje sljedeće

MIŠLJENJE

Dostavljenim Predlogom zakona o izmjeni i dopuni Opšteg zakona o obrazovanju i vaspitanju („Službeni list RCG“, br. 64/02, 31/05 i 49/07 i „Službeni list CG“, br. 45/10, 45/11, 36/13, 39/13, 47/17, 59/21 i 146/21) predlažu se izmjene člana 73 st. 1, 2, 3 i 5 Zakona koje se odnose na strukturu organa upravljanja, tako da u organu upravljanja ustanove (školski, odnosno upravni odbor ustanove) budu predstavnici nastavničkog vijeća, a ne predstavnici zaposlenih kako je to sada uređeno. Takođe se predlaže izmjena strukture školskog odbora u mješovitim srednjim školama i obrazovnim centrima na način da, umjesto tri predstavnika zaposlenih, u tom organu budu dva predstavnika nastavničkog vijeća i jedan predstavnik savjeta roditelja. Pored navedenog, predlaže se izmjena u stavu 10 istog člana tako što se predviđa da sjednicama školskog, odnosno upravnog odbora mogu prisustvovati do tri predstavnika učeničkog parlamenta, odnosno polaznika i predstavnika studenata, umjesto dosadašnjeg jednog predstavnika iz navedenih struktura.

Nadalje, predlaže se dopuna člana 76 stav 1 Zakona, na način da se školskom, odnosno upravnom odboru daje ovlaštenje da bira i razrješava direktora ustanove.

Takođe, predlaže se da se u članu 80 Zakona izmijene st. 5, 6 i 7 tako da direktora privatne ustanove bira i razrješava osnivač uz saglasnost školskog, odnosno upravnog odbora, a da direktora javne ustanove bira i

razrješava školski, odnosno upravni odbor, većinom glasova. Školski odnosno upravni odbor u postupku izbora direktora obrazuje tročlanu komisiju koja sa kandidatima koji ispunjavaju propisane uslove obavlja usmeni intervju i razmatra priložene programe razvoja ustanove i pribavlja savjetodavno mišljenje nastavničkog, odnosno stručnog vijeća i o tome dostavlja izvještaj školskom, odnosno upravnom odboru i ministru. Takođe se predlaže da na izbor direktora saglasnost daje ministar u roku od 15 dana, s tim da ministar može vratiti predlog na ponovno odlučivanje, a ukoliko isti kandidat bude ponovo biran, ministar će dati saglasnost na taj izbor.

U obrazloženju podnositeljka predloga navodi da će se na navedeni način obezbijediti učešće predstavnika reprezentativnog sindikata obrazovno-vaspitne ustanove kao direktnog člana školskog odbora, čime će se obezbijediti bolja obaviještenost zaposlenih i mogućnost uticaja na odlučivanje u organima ustanova, kao i efikasnije ostvarivanje djelatnosti u skladu sa zakonom i godišnjim planom rada ustanove, kao i da će se obezbjeđivanjem većeg učešća predstavnika učeničkog parlamenta, odnosno polaznika ili studenata na sjednicama organa upravljanja ukupno doprinijeti boljem ostvarivanju njihovih prava.

U dijelu obrazloženja koji se odnosi na predlog da direktora bira organ upravljanja ustanove, a ne ministar, ističe se da će se na predloženi način spriječiti diskriminacija po političkoj pripadnosti, smanjiti politički uticaj i korupcija i obezbijediti efikasniji i objektivniji postupak izbora najkvalitetnijih kadrova, nezavisno od političke pripadnosti, ali i efikasniji postupak razrješavanja direktora koji ne postupaju u skladu sa zakonom. Na predloženi način će se, kako se navodi, obezbijediti uslovi za ostvarivanje kvalitetnijeg rukovođenja radom obrazovno-vaspitnih ustanova, te da je uzimajući u obzir raznolikost u strukturi i ovlašćenja koja ovi odbori imaju, neutemeljeno da presudnu ulogu u izboru i razrješavanju direktora škola ima ministar. Takođe, ističe se da se školskim i upravnim odborima na ovaj način omogućava da direktno učestvuju u odabiru kandidata za rukovodioca ustanove, koji sa svojim sastavom obezbjeđuju mnogo objektivniji pristup u procjeni učinka rada direktora i njihovih kompetencija, nego što to može ministar na osnovu prijedloga komisije. Ističe se i da je Ministarstvo zaštitilo svoje interese time što ima svoje predstavnike u školskom, odnosno upravnom odboru, a novo zakonsko rješenje će, kako se navodi, korigovati brojne nepravilnosti prouzrokovane manjkavostima važećeg zakonskog rješenja, što će dovesti do smanjenja stepena korupcije i političkog uticaja na društveni život građana.

U odnosu na predložene izmjene i dopune Zakona koje se odnose na strukturu školskih, odnosno upravnih odbora Vlada ističe da postojeće zakonsko rješenje da organ upravljanja, između ostalog, čine predstavnici

zaposlenih omogućava svim zaposlenima u obrazovno-vaspitnim ustanovama da budu birani kao predstavnici zaposlenih u školskom odnosno upravnom odboru, a ne samo zaposlenima koji obavljaju obrazovno-vaspitnu djelatnost, čime se obezbjeđuju jednaka prava nastavnom i vannastavnom osoblju i mogućnost svim zaposlenima da participiraju u radu organa upravljanja, tj. ostvaruje ustavno načelo da svi imaju pravo da biraju i budu birani. Takođe, članovi reprezentativnog sindikata u oblasti prosvjete mogu biti svi zaposleni u ustanovi, a ne samo nastavnici, tako da ne stoji konstatacija podnositeljke predloga da će se na predloženi način omogućiti bolja uključenost članova sindikata u donošenju odluka. Imajući u vidu da predstavnike zaposlenih u organu upravljanja bira nastavničko vijeće, to omogućava izbor najkvalitetnijih kadrova koji će zastupati interese zaposlenih u školskom odnosno upravnom odboru. Takođe, Vlada smatra da postojeće zakonsko rješenje da predstavnik učeničkog parlamenta, odnosno polaznika ili studenata može prisustvovati sjednicama organa upravljanja obezbjeđuje adekvatnu uključenost u rad upravnog odbora i donošenje odluka od značaja za ostvarivanje njihovih prava, te da povećanje broja predstavnika ovih subjekata neće u bitnom doprinijeti kvalitetnijem i efikasnijem radu organa upravljanja.

U odnosu na predloženu izmjenu i dopunu Zakona koja se odnosi na izbor direktora Vlada ističe da, imajući u vidu da je u skladu sa Opštim zakonom o obrazovanju i vaspitanju osnivač svih javnih obrazovno-vaspitnih ustanova Vlada Crne Gore, to je postojeće zakonsko rješenje saglasno i proističe iz osnivačkih prava i karaktera državne svojine koju koriste javne ustanove. Saglasno navedenom, rješenje da resorno ministarstvo, tj. resorni ministar u ime osnivača bira direktore javnih obrazovno-vaspitnih ustanova u propisanoj proceduri proizilazi iz svojinsko-pravnih odnosa, ali i iz direktne i potpune odgovornosti Ministarstva prosvjete i Vlade Crne Gore za obrazovni sistem u Crnoj Gori. Navedena i slična zakonska rješenja u odnosu na osnivačka prava su prisutna u uporednim sistemima u okruženju i drugim državama u Evropi. Međutim, ovakav sistem izbora direktora nije prisutan u državama koje imaju manje ili više decentralizovan obrazovni sistem u kojem direktore javnih obrazovno-vaspitnih ustanova bira lokalna zajednica, ali je u tim sistemima lokalna zajednica istovremeno i osnivač i finansijer obrazovnih ustanova.

Osim navedenog, predloženo zakonsko rješenje da direktore javnih obrazovno-vaspitnih ustanova bira školski, odnosno upravni odbor, a ne ministar, se u ranijoj praksi nije pokazalo kao efikasno i cjelishodno rješenje i u značajnom je dovodilo do problema i blokade u izboru direktora, tj. do neblagovremenog okončanja postupka, izbora, a time i nemogućnosti redovnog funkcionisanja ustanove.

Imajući u vidu navedene razloge, Vlada smatra da Predlog zakona o izmjeni i dopuni Opšteg zakona o obrazovanju i vaspitanju ne treba prihvatiti.

PREDSJEDNIK
dr Dritan Abazović

